

prima instanță: Judecătoria Strășeni – I. Chiroșca

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, L. Popova și V. Mihaila

ÎNCHEIERE

01 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecătorul

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic și Dumitru Mardari

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Șaban Alexandru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină împotriva lui Șaban Alexandru cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalității și

la acțiunea reconvențională depusă de Șaban Alexandru împotriva Agenției Teritoriale Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu privire la stabilirea încălcării drepturilor pe statut profesional și avere la determinarea costului poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Șaban Alexandru și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Strășeni din 08 mai 2015, prin care a fost admisă acțiunea Agenției Teritoriale Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și respinsă acțiunea reconvențională depusă de Șaban Alexandru

c o n s t a t ă:

La 31 octombrie 2014 Agenția Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Șaban Alexandru cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalității.

În motivarea cererii de chemare în judecată Agenția Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a indicat că Șaban Alexandru conform pct. 2 din anexa nr. 2 la Legea nr. 1539-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, activând în calitate de avocat în cadrul biroului individual al avocatului „Alexandru Șaban”, se atribuie la categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă și este obligat să asigure în mod individual plata acesteia indiferent de forma juridică de organizare a activității.

Pârâtul nu a achitat integral pentru ani 2012, 2013 și 2014 primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărimile stabilite pentru categoria de avocați, conform informației din Baza de date a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină din 28 octombrie 2014.

Conform Legilor anuale a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2012 nr. 271 din 23 decembrie 2011, pentru anul 2013 nr. 251 din 08 noiembrie 2012 și pentru anul 2014 nr. 330 din 23 decembrie 2013 primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă au fost stabilite în cuantum de 2 982 lei, 3 318 lei și 4 056 lei.

Conform art. 30 alin. (1) Legea nr. 1539-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și art. 14 alin. (1) Legea nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, pentru neplata primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în termenii stabiliți de legislație se stabilește o majorare de întârziere (penalitate) în mărime de 0,1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi după data limită stabilită de legislație pentru achitarea primei de asigurare în suma fixă până la ziua efectivă a acesteia pentru anul respectiv.

A precizat că Șaban Alexandru a achitat primele de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2012, 2013 și 2014 pentru categoria proprietarilor de terenuri cu destinație agricolă, adică cu 75 % reducere, însă avocații nu au beneficiat de acest privilegiu.

Pentru anul 2012 prima de asigurare obligatorie de asistență medicală neachitată a constituit suma de 2 236,5 lei (2 982- 745,5), iar majorarea de întârziere aferentă constituie suma de 2 068,76 lei, în total suma de 4 305,36 lei; pentru anul 2013 prima de asigurare obligatorie de asistență medicală neachitată a constituit suma de 2 488,5 lei (3 318-829,5), iar majorarea de întârziere aferentă constituie suma de 1 433,38, în total suma de 3 921,88 lei și pentru anul 2014 prima de asigurare obligatorie de asistență medicală neachitată a constituit suma de 3 042 lei (4 056 - 1014), iar majorarea de întârziere aferentă constituie suma de 593,19 lei, în total suma de 3 635,19 lei, iar în ansamblu pentru toți acești trei ani suma de 11 862,33 lei.

În vederea achitării pe cale amiabilă a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, pârâtul a fost înștiințat despre necesitatea prezentării la sediul Agenției, însă la data, ora și locul indicat acesta nu s-a prezentat și nu a comunicat motivele neprezentării.

Agencia Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cere încasarea din contul lui Șaban Alexandru a datoriei acumulate la fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2012, 2013 și 2014 în sumă de 11 862,33 lei, inclusiv suma de 7 767 lei cu titlu de primă de asigurare obligatorie de asistență medicală și majorarea de întârziere în sumă de 4 095,33 lei (f.d.2-4).

Șaban Alexandru a depus acțiune reconvențională împotriva Agenției Teritoriale Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină solicitând prevenirea și combaterea discriminării și asigurării egalității și respingerea cererii de chemare în judecată a reclamantului, invocând ca suport decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității din 17 aprilie 2014 (f.d. 43).

În motivarea acțiunii reconvenționale Șaban Alexandru a invocat că activând în calitate de avocat este victimă a discriminării pe două criterii: statut profesional și avere la determinarea costului polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, din considerentul că legislația în vigoare nu-i acordă posibilitatea de a procura polița de asigurare obligatorie de asistență medicală în condiții de reducere spre deosebire de alți beneficiari ai asigurării obligatorie de asistență medicală.

Anexa nr. 2 art.22 alin. (1) Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, Legile fondurilor obligatorii de asistență medicală pentru fiecare an de gestiune, anexa nr. 1 pct. 1 din Regulamentul privind modul de completare, eliberare și evidență a polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1015 din 05 septembrie 2006 sunt discriminatorii, deoarece avocaților, notarilor și executorilor judecătorești nu li se permite procurarea poliței de asigurare medicală în condiții de reducere, în timp ce altor persoane aceste reduceri sunt aplicabile.

A mai indicat că se încalcă principiul egalității pentru avocați, notari și executori judecătorești în situația în care nu li se aplică achitarea parțială a poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală până la 31 martie, care se admite pentru alte categorii de cetățeni.

A mai menționat că în comunicatul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină lansat în ianuarie 2014 s-a indicat că fondatorii întreprinderilor individuale, arendașii, arendatorii, alți cetățeni care nu sunt angajați și nu sunt asigurați de Guvern își vor păstra riscul financiar de îmbolnăvire, achitând suma de 2 028 lei, ceea ce reprezintă 50 % din prețul integral al poliței. Proprietarii de terenuri agricole își vor asigura riscul cu 1 014 lei, achitând doar 25 % din prima medicală la Agențiile teritoriale ale Companiei. Dintre persoanele care achită prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în mod individual, doar notarii, avocații și executorii judecătorești vor procura polița medicală în mărime integrală, aceștia urmând a achita prima până la 31 martie 2014.

Consideră că un avocat nu poate fi comparat cu un notar și cu un executor judecătoresc, deoarece veniturile primului nu sunt garantate prin lege, pe când notarul și executorul judecătoresc au o stabilitate financiară în activitatea sa, au un venit garantat prin hotărâre de Guvern, fiind stabilite tarife minime pentru serviciile lor și un teritoriu pe care un notar și un executor judecătoresc obligatoriu îl deservesc.

A relevat că avocaților nu le este stabilit un teritoriu obligatoriu de activitate și nici tarife minime pe care cetățenii trebuie să le achite pentru munca efectuată, iar restricția că avocații nu pot beneficia de reducere la achitarea poliței de asigurare, egalând avocații cu notarii și executorii judecătorești, este discriminatorie.

Șaban Alexandru cere stabilirea încălcării drepturilor pe statut profesional și avere la determinarea costului poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2012, 2013 și 2014 de către Agenția Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (f.d. 52).

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 08 mai 2015 s-a admis acțiunea Agenției Teritoriale Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

S-a încasat de la Șaban Alexandru în beneficiul Agenției Teritoriale Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină suma de 7 767 lei cu titlu de primă de

asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă și suma de 4 095 lei cu titlu de majorare de întârziere.

S-a încasat din contul lui Șaban Alexandru în beneficiul statului taxa de sta în mărime de 355,86 lei.

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Șaban Alexandru (f.d. 60, 64-67).

La 08 iunie 2015 Șaban Alexandru a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni din 08 mai 2015, iar la 11 ianuarie 2016 apel suplimentar împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 72-77, 94-99).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 28 iunie 2017 a respins apelul declarat de Șaban Alexandru și a menținut hotărârea Judecătorei Strășeni din 08 iunie 2015 (f.d. 178-181).

În motivarea soluției instanțele de judecată au indicat că Șaban Alexandru deținea poliță de asigurare obligatorie de asistență medicală, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală fiind achitate în acest sens pentru categoria proprietarilor de terenuri cu destinație agricolă, adică cu 75 % reducere, însă avocații nu au beneficiat de această reducere reieșind din prevederile Legilor anuale ale fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală pe acești ani.

În susținerea soluției au invocat prevederile art. 4 alin. (4) Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2012 nr. 271 din 23 decembrie 2011, care prevede că prin derogare de la art.22 alin.(2) din [Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002](#), persoanele fizice prevăzute la pct.1 lit.a) din anexa nr.2 la [Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002](#), care achită până la data de 31 octombrie 2012 prima de asigurare obligatorie de asistență medicală stabilită în sumă fixă, beneficiază de o reducere de 75% din suma stabilită la alin.(2) din prezentul articol, dacă acestea nu fac parte concomitent din categoriile de plătitori prevăzute la pct.1 lit.b), c), d) și e) și pct.2 din anexa nr.2 la legea menționată. Prin derogare de la art.22 alin.(1) din [Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002](#), pentru persoanele fizice menționate termenul de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală se prelungește până la 31 octombrie 2012.

Instanțele de judecată au concretizat că similar anului 2012, conform prevederilor Legilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anii 2013 și 2014, avocații nu au beneficiat de reducere în cuantum de 75 % din suma stabilită a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pe anii respectivi.

La 14 august 2017 Șaban Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri legale.

În motivarea cererii de recurs Șaban Alexandru a indicat că nu a fost înștiințat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată a instanței de apel preconizată pentru 28 iunie 2017.

A indicat că neîntemeiat s-a respins cererea cu privire la solicitarea avizului consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție referitor la modul de punere în aplicare a art. 22 alin. (1), art. 23 alin. (1) și (2) și Anexa nr. 2 din Legea nr. 1593-XV din 16 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Conform informației furnizate Companiei Naționale de Asigurări în Medicină de către organele cadastrale dânsul a fost inclus la începutul anului de gestiune 2012, 2013 și 2014 în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr. 2 – proprietar de terenuri cu destinație agricolă și cu consimțământul Agenției teritoriale a achitat integral prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru această categorie în sumă fixă și în termenul stabilit: pentru anul 2012 – 745,5 lei, pentru anul 2013-829,5 lei și pentru anul 2014 – 1 014 lei, fiindu-i eliberată în acest sens polița de asigurare de tip vechi cu numărul 010089703, iar ulterior polița cu numărul 021823773 valabilă până la 31 decembrie 2013.

Eliberarea polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă pe fixă pentru anul de gestiune 2012, 2013 și 2014 atestă statutul său de persoană asigurată și că a achitat integral prima de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Legiuitorul nu a stabilit modul de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și eliberarea polițelor de asigurare, persoanelor neangajate care se asigură în mod individual în cazul atribuirii concomitente la mai multe categorii de plătitori de prime de asigurare.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 29 septembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective, dar intimatul nu a prezentat referința în termenul stabilit, admisibilitatea recursului urmând a fi decisă în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Șaban Alexandru în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 20 iulie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Șaban Alexandru copia deciziei din 28 iunie 2017 (f.d. 182), fapt ce denotă că recurentul declarând recursul la 14 august 2017, s-a încadrat în termenul de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de Șaban Alexandru, fiind partea în proces împotriva căreia a fost declanșată acțiunea civilă și care a înaintat acțiunea reconvențională, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în

care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că cererea de recurs depusă de Șaban Alexandru este întemeiată, în drept, pe temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2) și alin. (3) Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, Șaban Alexandru a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu este suficient de fundamentată.

În cererea de recurs Șaban Alexandru a invocat că nu a fost citat pentru ședința de judecată din 28 iunie 2017, însă acest argument nu poate fi reținut pentru a declara recursul acestuia admisibil, din considerentul că instanța de recurs consideră că citarea legală a recurentului în ședința instanței de apel a fost realizată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de Șaban Alexandru în cererea de recurs poartă caracter

declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Șaban Alexandru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul

Luiza Gafton

Judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari